

Synbar frihet

Göran Helgason, ögonkirurg
ICL-opererad för närsynthet

” Jag valde att operera båda ögonen samtidigt och redan efter första ögat såg jag klart med en gång.”

Har du problem med synen, är du inte ensam

SIFO har, på uppdrag av Capio Medocular, gjort en undersökning bland svenska folket som visar att endast en tredjedel av befolkningen anger att de har felfri syn. På papperet är det här inget stort bekymmer, den försämrade synskärpan kan enkelt korrigeras med hjälp av anpassade glasögon eller linser. Men i praktiken är närsynthet och översynthet till hinder och besvär för många, särskilt för den som lever ett aktivt liv.

Man kan se glasögon och linser som mediciner som tar bort symtomen, medan en synfelsesoperation på ett relativt enkelt sätt tar bort den optiska orsaken. Hos den närsynte är ögat något längre än normalt. Det gör att ögats så kallade fokalpunkt (den punkt

där ljusstrålarna fokuseras inne i ögat) inte hamnar exakt på, utan en liten bit framför näthinnan. Hos den översynte är ögat istället lite för kort och fokalpunkten kommer därmed bakom näthinnan. Resultatet blir i båda fallen en oskarp bild. Om ögat även har ett brytningsfel (astigmatism) bryts bilden snett på vägen in till näthinnan. Ålderssynthet beror på att linsen förlorar sin töjbarhet med åren och kan då inte omformas för att växla fokus från långt till nära håll (ackommodera). Vid en synfelsesoperation ändrar man ögats brytningsförhållande så att bilden fokuseras rätt på näthinnan. På det viset uppnås normal synskärpa.

Vilken metod man väljer beror framför allt på ditt individuella synfel.

Opererad personal: Göran Helgason, ögonkirurg

Synfel innan behandling:
Höger Sfär -2,75 D. Vänster Sfär -5 D

”Lite nervös var jag faktiskt, även om risken för en allvarlig komplikation är mindre än en procent. Den största riskfaktorn är ålder och egentligen var jag i äldsta laget för ICL-metoden. Men jag blev faktiskt överraskad, det var lindrigare än jag hade trott. Även om jag själv ICL-opererat nära 500 patienter så är det nog mest psykologiskt. Nu är det ännu enklare att förklara för patienterna hur det kommer att kännas.

Eftersom jag utfört så många ICL-operationer och även utbildat andra kirurger på ICL så var det ett självklart val att välja ICL som operationsmetod.

Jag valde att operera båda ögonen samtidigt och redan efter första ögat såg jag klart med en gång. Det kändes otroligt coolt, när jag visste att det lyckats. Höger öga opererades till full syn, men på vänster behölls en viss närsynthet. Då kan jag använda det att läsa med så slipper jag läsglasögon”.

Det kallas monovision när man använder ett öga till att se bra på nära håll och ett på långt håll.

Hos oss erbjuds du alltid den behandlingsmetod som är bäst för just dina ögon

Capio Medocular startades redan 1986 och ingår idag i Capiokoncernen, som är ett av Europas ledande hälso- och sjukvårdsföretag. Capio Medocular är ett av Nordens största privata ögonsjukvårdsföretag, specialiserat på allmän ögonmedicin, gråstarrkirurgi och behandling av optiska synfel, som exempelvis närsynthet. Capio Medoculars arbetsmetoder har bildat skola och utgör modell för all ögonbehandling inom Capiokoncernen. Våra kliniker i Sverige hittar du centralt i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Malmö. Tack vare ett nära samarbete med optiker över hela landet kan du på många orter göra förundersökning och efterkontroller hos din optiker eller t o m opereras på någon av våra gemensamma kliniker. Förutom behandling av optiska synfel, arbetar vi på uppdrag av olika landsting där vi utgör en viktig resurs. Vi genomför ca 9 000 mikrokirurgiska operationer per år. Vid

sidan av vår operativa verksamhet deltar vi kontinuerligt i internationella kunskapsutbyten och vi står ofta själva som arrangör av olika seminarier. Vi sätter alltid din trygghet i främsta rummet och du möts av ett team av optiker, sjuksköterskor och kirurger som arbetar för att du ska känna dig säker och trygg. Hos oss arbetar några av landets skickligaste och mest erfarna ögonkirurger. Samtliga kirurger inom Capio Medocular är fullt aktiva specialister som dagligen arbetar med ögonkirurgi. Säkerhet vid våra behandlingar är ett absolut krav och stora resurser läggs därför på kvalitetsarbete och noggrann uppföljning av behandlingsresultat. Många tror att synfelskirurgi är detsamma som ögonlaserbehandling. Men så enkelt är det inte. I den här broschyren kan du läsa mer om vilka behandlingsmetoder vi kan erbjuda och vad du ska tänka på före, under och efter en behandling. Du kan lita på att du hos oss alltid erbjuds den behandlingsmetod som passar bäst för just dina ögon.

Vid förundersökningen bestämmer vi vilken operationsmetod som passar bäst för just dina ögon

På Capio Medocular har vi flera olika metoder för att åtgärda närsynthet, översynthet och astigmatism. För att ta reda på vilken metod som passar bäst för dina ögon görs alltid en noggrann förundersökning. Vi mäter ditt synfel på båda ögonen och undersöker om du har någon synnedsättande eller ärftlig ögonsjukdom. Vi kontrollerar stabilitet och gör olika mätningar av såväl ögats yttre som inre förhållanden. Utifrån resultatet av förundersökningen kan vi avgöra vilken

operationsmetod som är den mest lämpliga för dina ögon. Allt för att du ska få bästa möjliga synskärpa. Vi sätter alltid din säkerhet främst, så om det finns något som talar emot en operation kommer vi att avråda dig. Vi vill att du ska vara väl införstådd med vad som kan åstadkommas med synfelskirurgi och vilka risker och komplikationer som kan förekomma. Vid förundersökningen får du också ingående information om hur operationen och efterbehandlingen kommer att gå till.

Ögonoperationen går vanligtvis snabbt och är helt smärtfri

Oftast får du tid för operation redan inom en månad efter förundersökningen. När du kommer till kliniken tar en sjuksköterska hand om dig och tillsammans går ni igenom hur själva operationen kommer att gå till. Om du känner dig orolig kan du få en lugnande tablett och inför operationen får du bedövande ögondroppar. Själva

operationstiden för samtliga ingrepp är mycket kort, ca 10–15 minuter per öga, men varierar något beroende på metod. Du får dock räkna med att vara på kliniken ca en timme. Vi avsätter gott om tid för information, både muntlig och skriftlig, om vad du ska tänka på efter operationen och hur du ska ta din medicin. Synen på ditt opererade öga är till en början dimmig, vilket är helt normalt, och försvinner inom några dagar.

Vila gör gott för dina ögon direkt efter operationen, men oftast kan du jobba redan dagen efter

Efter operationen är det lämpligt att åka hem och vila, gärna med slutna ögon. Tidpunkten för återbesök efter din operation är beroende av metod. Du får, i samband med operationen, skriftlig information om återbesöks-tid, förhållningsorder samt information om hur du ska ta dina mediciner. Någon sjukskrivning behövs inte efter operationen men vi rekommenderar att du är ledig någon dag. Men det är inget som hindrar att man återgår till arbetet redan dagen efter operationen om allt känns bra och din ögonläkare inte säger något annat. Efter en LASEK/ELSA-operation ska man dock vara beredd på att man kan behöva stanna hemma

några dagar. Redan vid förundersökningen får du specifik information om vad som gäller för den operationsmetod som visat sig vara lämpligast för just dina ögon.

Det tar ca en månad innan synen är stabil efter en ögonoperation. Efter en LASEK/ELSA-operation kan det ta upp till tre månader innan synen stabiliserats. Efter CLE, LASIK och ICL ser man oftast ganska bra redan dagen efter och det brukar inte göra ont. De första timmarna efter ingreppet kan det dock förekomma irritation och skavkänsla i ögat. Efter en LASEK/ELSA-operation kan man ha smärta och obehag i form av skav, kraftigt tårflöde och ögonlockssvullnad, framför allt under det första dygnet.

Det här ska du tänka på efter operationen

- Du ska inte gnugga eller trycka på ögonen, framför allt de närmaste två-tre veckorna efter operationen.
- Du ska inte bada bastu eller bada i bassäng, sjö eller hav under de närmaste två veckorna efter operationen.
- Du ska inte använda make-up första veckan efter operationen. Du bör därefter använda ett effektivt men ändå mildt borttagningsmedel.
- Du kan utöva motionssporter efter ingreppet men du bör undvika extrem- och kampsporter under en längre tid. Tala med din läkare för råd.

Opererad personal: Britt-Louise Röö, verksamhetschef Capio Medocular

Synfel innan behandling:
Höger öga +2,25. Vänster öga +2,25

”En gråmulen vårmorgon var det dags för operation av mitt första öga. Jag var inte ett dugg nervös, jag har ju varit med vid så många operationer så jag vet precis hur det går till. Efter operationen upplevde jag en euforisk känsla, nästan som efter man har fött barn. Jag arbetade i nästan tolv timmar – lätt maniskt och inte att rekommendera kanske.

Beslutet att operera mina ögon har sakta men säkert vuxit fram, inte minst efter att barnbarnsskaran har vuxit. De fyra barnbarnen turades om att slita och rycka i mina glasögon vilket blev allt jobbigare. Men det slutgiltiga avgörandet kom efter höstens hummerfiske då regn och saltvatten täckte mina glasögon och sikten var i princip obefintlig. Insikten att om något skulle hända min man så skulle jag inte se tillräckligt bra för att få oss iland gjorde beslutet enkelt.

Nu ser jag jättebra både på långt och nära håll, och att måla ögonen på morgonen går som en dans. I jobbet har operationen blivit en ovärderlig erfarenhet i kontakten med våra blivande patienter. Jag har förstås alltid kunnat svara på frågorna, men det är annorlunda när man kan relatera till egna upplevelser. Man blir säkrare i sin roll, helt enkelt.”

”Jag var inte ett dugg nervös, jag har ju varit med vid så många operationer så jag vet precis hur det går till.”

Britt-Louise Röö, verksamhetschef
CLE-opererad med multifokal lins

De olika typerna av synfel – närsynthet, översynthet, astigmatism eller ålderssynthet – kan behandlas på olika sätt, beroende på vilken typ och vilken grad av synfel det handlar om. Vi har ett flertal olika behandlingsmetoder för att kunna välja den som passar bäst till varje enskild patient.

LASIK (Laser In-Situ Keratomileusis)

LASIK är den idag vanligaste lasermetoden för behandling av olika typer av optiska synfel (närsynthet, översynthet och astigmatism) av låg-måttlig grad. Metoden är en kombination av mikrokirurgi och traditionell excimerlaserbehandling.

Med hjälp av en så kallad *mikrokeratom* (en automatiserad precisionskniv) hyvlas ett mycket tunt lager från hornhinnan och ett ”hornhinne-lock” skapas. Locket som sitter fast upptill lyfts upp och en *excimerlaserbehandling*

utförs sedan på snittytan, d v s hornhinnans djupare delar. Det behandlade området täcks därefter med locket. Hornhinnans egen vävnad fungerar då som ett ”naturens eget plåster” och eftersom de yttre hornhinne-lagren är intakta uppnås flera fördelar:

- Du känner ingen värk efter ingreppet
- Din syn stabiliseras snabbt
- Båda ögonen kan behandlas samtidigt.

Illustrerad beskrivning finns på sidan 13.

Finns det risk för komplikationer vid LASIK?

Vad gäller biverkningar vid LASIK vill vi betona att det är ett kirurgiskt ingrepp, och som vid all kirurgi är det såväl oetiskt som omöjligt att lämna

några absoluta garantier. Dina individuella förutsättningar vad gäller eventuella risker diskuteras alltid med din läkare. Olika ljusfenomen och försämrat mörkerseende är bieffekter som blivit mycket sällsynta med modern teknik.

LASEK/ELSA (Laser Epithelial Keratomileusis/Excimer Laser Subepithelial Ablation)

En LASEK/ELSA-behandling innebär att man, efter bedövning med ögondroppar, lösgör hornhinnans yttersta cellskikt (= epitelet) med hjälp av en svag alkohollösning. Ytskiktet förs sedan åt sidan på hornhinnan och laserbehandlingen utförs.

De första dagarna efter ingreppet är hornhinnan svullen, vilket ger dimsyn och smärta. Redan efter en vecka har synen förbättrats

avsevärt och i de flesta fall är synskärpan helt stabiliserad efter en till tre månader.

Eftersom det tar ett tag för synen att stabiliseras kan man välja att operera bara ett öga i taget. LASEK/ELSA lämpar sig bäst för behandling av låggradig när- och översynthet med eller utan astigmatism. Även personer med relativt tunn hornhinna kan behandlas.

Illustrerad beskrivning finns på sidan 13.

Finns det risk för komplikationer vid LASEK/ELSA?

Haze (= en grådisighet i hornhinnan) är övergående, men det kan ibland ta lång tid innan den försvinner. Haze är väldigt sällsynt så länge man behandlar låggradiga synfel.

ICL (Implantable Intraocular Contact Lens)

ICL är en mikrokirurgisk operation utan laser för korrigerande av både närsynthet, översynthet och astigmatism. Den fungerar även när laserbehandling inte räcker till. Operationen innebär att en extra, mycket tunn, plastlins placeras bakom pupillen dvs mellan regnbågshinnan och ögats egen lins.

ICL ger en permanent lösning men man kan alltid byta linsen om det skulle behövas.

Två av fördelarna med ICL-metoden är att den kan reducera både stora och små synfel och att den inte är beroende av hornhinnans beskaffenhet (som vid laserkirurgi), eftersom själva behandlingen görs inne i ögat. Båda ögonen kan behandlas samtidigt och redan dagen efter operationen brukar patienten kunna konstatera en betydande synförbättring utan någon smärta.

Illustrerad beskrivning finns på sidan 13.

Finns det risk för komplikationer vid ICL?

Komplikationer i samband med ICL är ovanliga och har i de fall de förekommit mestadels varit av jämförelsevis lindrig art och av övergående natur.

Vi vill dock betona att ICL är ett kirurgiskt ingrepp, och som vid all typ av kirurgi är det

såväl oetiskt som omöjligt att lämna några absoluta garantier. Det finns en risk på ca 1 % att få högt tryck i omedelbar anslutning till operationen och att man kan få grå starr tidigare än annars. Dina individuella förutsättningar vad gäller eventuella risker diskuteras alltid med din läkare.

CLE (Clear Lens Extraction)

Clear Lens Extraction (CLE) är en metod för korrigerande av närsynthet, översynthet, *astigmatism* och i viss mån ålderssynthet. Det är ett mikrokirurgiskt ingrepp utan laser som utförs på samma sätt som en gråstaroperation, d v s ögats naturliga lins tas bort och ersätts med en ny lins av plast.

Nackdelen är att patienten med den stela plastlinsen inte kan ackommodera längre (ögat förlorar sin naturliga förmåga att ställa in sig från långa till korta avstånd). CLE är därför en behandlingsmetod som lämpar sig för patienter från 45–50 år eller äldre, då den naturliga linsen

ändå har nått en åldersbetingad stelhet som förhindrar normal *ackommodation*, vilket gör att man i alla fall behöver läsglasögon. Om man vill få ett bra närseende vid CLE kan det uppnås på två sätt: *monovision* och *multifokallins*. Vid *monovision* kommer ett öga att se bra på långt håll och det andra ögat vara lätt närsynt. Båda metoderna kräver viss tillvänjning innan man lär sig utnyttja alla avstånd till fullo. Med CLE får man i övriga fall mycket snabbt (1–7 dagar) en utmärkt synskärpa och oförändrat mörkerseende.

Illustrerad beskrivning finns på sidan 13.

Finns det risk för komplikationer vid CLE?

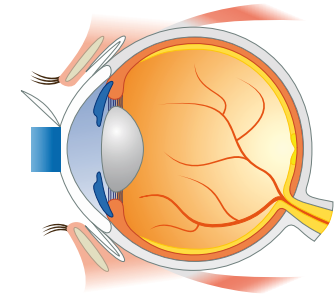
CLE är en beprövad korrigeringsmetod med få och små biverkningar. Vi vill dock betona att det handlar om ett kirurgiskt ingrepp och som vid all kirurgi är det såväl oetiskt som omöjligt att lämna några

absoluta garantier. Dina individuella förutsättningar vad gäller eventuella risker diskuteras alltid med din läkare. Förekommande, men mycket sällsynta, biverkningar är komplikationer som näthinneavlossning för extremt närsynta eller infektioner i ögat efter operationen.

Illustrerade beskrivningar över våra operationsmetoder

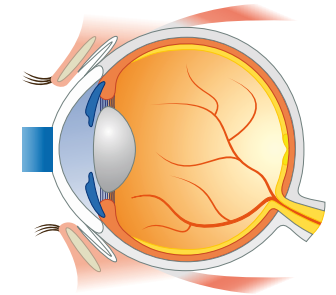
LASIK (Laser In-Situ Keratomileusis)

Vid en LASIK-behandling görs först ett mycket tunt snitt i hornhinnan med en s k mikrokeratom (en automatiserad precisionskniv för mikrokirurgi). Hornhinnan lyfts upp som ett "lock" och en excimerlaserbehandling görs på snittytan, d v s hornhinnans djupare delar.

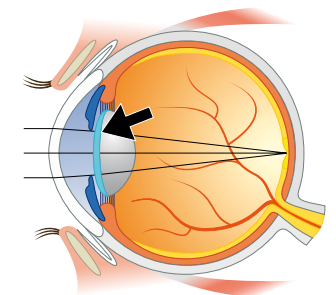
LASEK/ELSA (Laser Epithelial Keratomileusis/Excimer Laser Subepithelial Ablation)

Vid en LASEK/ELSA-behandling lösgörs först hornhinnans yttersta cellskikt och förs åt sidan. Därefter görs laserbehandlingen på hornhinnan.

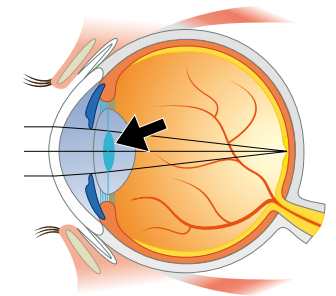
ICL (Implantable Intraocular Contact Lens)

Vid ICL öppnas ögat med ett litet snitt genom vilket den extra linsen förs in och placeras mellan regnbågshinnan och ögats egna naturliga lins.

CLE (Clear Lens Extraction)

Vid CLE (Clear Lens Extraction) korrigeras närsynthet, översynthet eller astigmatism genom att ögats naturliga lins opereras bort och ersätts med en plastlins (visas i turkos) med korrekt brytningskraft.

Hur bra kommer jag att se efter en operation?

Det här är en av de vanligaste frågorna som vi möter. Som en allmän riktlinje brukar man säga att alla, efter en synfels-korrigerande operation, ska nå den synskärpa som man hade med glasögon innan operationen. Resultatet är beroende av ditt synfel, och det i sin tur styr valet av behandlingsmetod. Det finns, som vi tidigare nämnt, flera metoder att välja mellan. Det är viktigt att betona att det är den individuella vävnadsreaktionen hos varje patient som

påverkar läkningen och därmed resultatet av behandlingen.

För att få besked om vilket resultat du kan förvänta dig kan du vända dig till någon av våra kliniker. Förbättras inte synen märkbart efter operationen, gör vi en kompletterande behandling (om det inte innebär några risker) utan kostnad inom ett år efter ett avslutad behandling. Det är viktigt att notera att det är enbart det optiska synfelet som ögat uppvisar vid operationstillfället som kan behandlas. Eventuella framtida synfel korrigeras därmed inte.

Vad ingår i kostnaden?

I behandlingskostnaden ingår förutom förundersökningen och synfelsoperationen även en dygnet-runt-jour med tillgång till ögonläkare,

samtliga efterkontroller och mediciner. Även eventuell kompletterande behandling inom ett år efter avslutad behandling ingår i kostnaden.

Ordlista

Ackommodera – Ögats förmåga att ställa in sig från korta till långa avstånd.

Astigmatism – Brytningsfel

Excimerlaserbehandling – Består av en ultraviolett laserstråle som hyvlar av cellager för cellager på de frilagda ytan på hornhinnan.

Mikrokeratom – En automatiserad precisionskniv som används för att göra ett lock på hornhinnan.

Monovision – Att med operation eller kontaktlinser få en fungerande syn på alla avstånd när man blivit ålderssynt. Ett öga ska vara normalsynt och det andra aningen närsynt. Monovision passar dock inte alla då det kan vara svårt att vänja sig.

Multifokallins – En lins som har fokus på både långt och nära håll.

En opererad patients historia: Tawar Israel, 31.

Tawar Israel är 31 år och bor i Göteborg. I hans jobb på Volvo, där han provkör bilar och testar så att alla delar fungerar som de ska, är god syn A och O. Tawar använde tidigare glasögon eller linser, men efter en laserbehandling på Capio Medocular anser han själv att han ser "som en hök".

– Jag hade ett litet synfel, runt -1. För mig var det främst bekvämlighetsskäl som låg bakom min synfelsoperation. Linser fungerade jättebra, men jag ville gärna slippa besväret att sätta i och ta ur linser varje dag. Och slippa planera för linser när jag skulle åka bort. Sedan är det ju inte bra att peta i ögonen jämt heller.

En artikel om Capio Medocular i Aftonbladet satte igång funderingarna om en synfelsoperation på allvar. När sedan en kompis till Tawar gjorde en laserbehandling på Capio Medocular bestämde han sig.

– Han var jättenöjd, så då tog jag också tag i saken och kontaktade dem.

För Tawars synfel lämpade sig lasermetoden LASIK bäst. Efter bedövande ögondroppar var det dags att ta plats i operationssalen. Ett öga behandlas i taget och en stabiliseringsfunktion till lasern hjälpte ögat att vara helt stilla under operationen.

– Det var lite nervöst innan operationen, men väl där gick det så snabbt att man inte hann bli rädd, berättar Tawar.

– Det hördes ett surrande ljud i några sekunder, sedan var det klart.

De första timmarna var synen suddig och det sved lite i ögonen, vilket läkaren hade förvarnat om. Men redan samma kväll var synen skarp igen. Och sedan dess har Tawar njutit av perfekt syn, utan några bieffekter.

– Jag kanske har haft tur, för jag har inga problem alls. Jag har fått höra att laser påverkar mörkerseendet, men det har inte drabbat mig. När jag vaknar kan det vara lite suddigt i början, men det går fort över. Det har varit jättebra sedan första dagen.

Till dem som funderar på en synfelsoperation har Tawar bara ett råd att ge:

– Gör det! Det är verkligen värt det. Själv ser jag det som en investering. Operationen blir en engångskostnad som lönar sig i längden, inte minst när jag jämför mot vad jag tidigare betalade för linser varje månad.

” Det hördes ett surrande ljud i några sekunder, sedan var det klart.”

Capio Medocular startades redan 1986 och ingår idag i Capiokoncernen, som är ett av Europas ledande hälso- och sjukvårdsföretag.

Capio Medocular är ett av Nordens största privataögonsjukvårdsföretag, specialiserat på allmän ögonmedicin, gråstarrkirurgi och behandling av optiska synfel, som exempelvis närsynthet.

www.medocular.se

020-22 00 02

Östra Hamngatan 52, 4tr
411 09 Göteborg
Tel: 031-787 78 04

Djäknegatan 16
211 35 Malmö
Tel: 040-12 64 41

Östermalmsgatan 45
114 26 Stockholm
Tel: 08-534 888 04

Drottninggatan 1A, 3tr
753 10 Uppsala
Tel: 018-56 54 20

